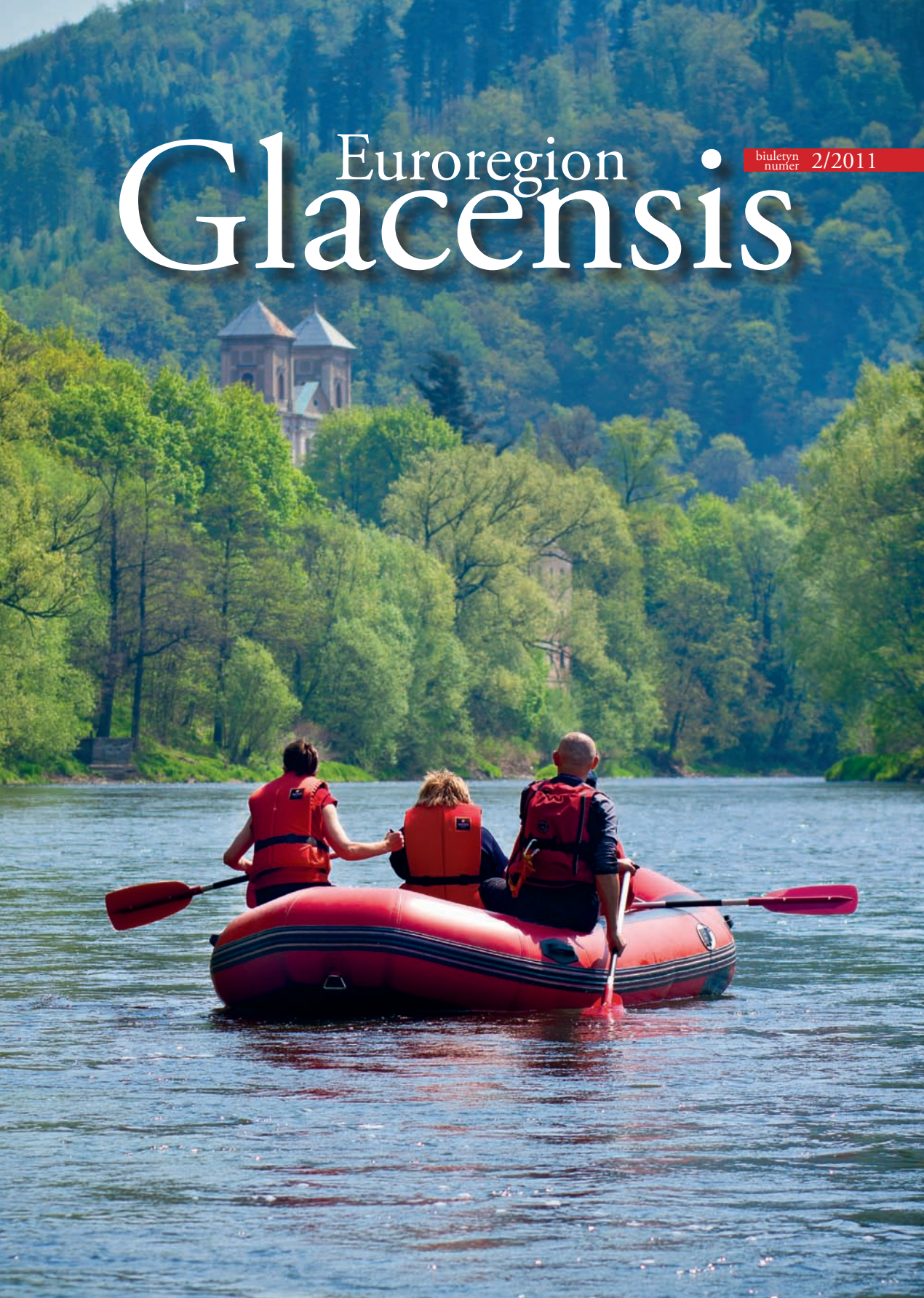

Euroregion Glacensis

biuletyn
numer 2/2011

Teplické Skály

Euroregion Glacensis

04 Ekspert

Jaroslav Štefek

05 Aktualności

Nowi Partnerzy

18 Aktualności

Przełom Bardzki

20 Historia

Stosunki polsko - czeskie na przestrzeni dziejów

W grudniu Euroregion Glacensis świętuje 15. rocznicę swojego powstania. Przez piętnaście lat współpracowaliśmy, tworząc warunki, które po tylu latach izolacji miały nam umożliwić poznanie swoich bliskich sąsiadów. Były nawiązywane przyjaźnie, przecinane granice, przez które budowano drogi i mosty, aby współpraca mogła się coraz lepiej rozwijać. Cały nasz wysiłek ukoronowało wspólne wejście do strefy

Schengen. W rzeczywistości granice zostały zatarte, ale mocno utrwalone pozostały na mapach, a przede wszystkim w głowach. Mimo to wszyscy cieszyliśmy się, pełni oczekiwania, na wspólne przedsięwzięcia w duchu przyjaźni, braterstwa i współpracy.

Nagle jednak nastąpiło owo symboliczne ALE... Przez granicę nie przechodzili tylko przyjaciele i koledzy, ale też głupcy, pijacy i lotry wszelkiego rodzaju, zainteresowani wyłącznie szkodeniem i bogaceniem się kosztem innych. Zaczęło ginąć żelazo i różne urządzenia na złom, traktory i samochody. Nie szanuje się zasad, do lasu jeździmy samochodami, żeby oszczędzać nogi. Lasy służą do wyrzucania wszelkiego rodzaju odpadków. Chodzi przecież o wzajemną korzyść, wybieraliśmy i zniszczyliśmy wszystkie grzyby i owoce leśne, dlatego teraz chcemy, aby po nas też coś zostało. Rezultat – nagle nastąpiło otrzeźwienie, któremu towarzyszy silne rozczarowanie. Przyjaźń zaczyna powoli słabnąć, a granice w głowach są coraz większe. I tu pojawia się pytanie: „Jakie jest wyjście z tej sytuacji?”

W ostatnich miesiącach we wszystkich przypadkach odmienia się słowo EUWT jako kolejny wymiar (poziom) naszej wzajemnej współpracy. Wraz z nim słychać jednak pytania: „Po co i dlaczego?” Czy bezpieczeństwo w rejonie przygranicznym nie jest nośnym i wspólnym tematem? Chociaż można zarzucić tej idei, że za bezpieczeństwo odpowiadają inne organy, naszym obowiązkiem jest intensywne angażowanie się w tym zakresie i mamy nawet w rękach odpowiednie do tego celu narzędzie – fundusz mikroprojektów. Szkoły, przedszkola, kółka zainteresowań i inne, stanowią wspólnie środowisko (środek) oddziaływania na tych najmniejszych i uczenia nas, dorosłych, że szacunek i przyzwoitość stanowią podstawowe atrybuty przyjaźni, partnerstwa i współpracy.

Miroslav Kocián

Projekt i opracowanie:

Alter Media Public Relations

Fot. Euroregion Glacensis

Okladka: Przełom Bardzki

Wydawca: Stowarzyszenie Gmin

Polskich Euroregionu Glacensis

Ul. Łukasiewicza 4a/2,

57-300 Kłodzko,

tel. 0048/74/8677130,

fax. 0048/74/865 91 66,

biuro@eg.ng.pl

www.euroregion-glacensis.ng.pl

Przy współpracy ze stowarzyszeniem

Euroregion Pomezí Čech, Moravy

a Kladská - Euroregion Glacensis,

Panská 1492,

51601 Rychnov nad Kněžnou,

tel./ fax 00420/494/531054,

info@euro-glacensis.cz

http: www.euro-glacensis.cz

Jaroslav Štefek

od 2005 roku pełni funkcję sekretarza czeskiej części Euroregionu Glacensis, dyrektor Regional Development Agency w Rychnovie n/Kn.

W ostatnim czasie wiele nowych miejscowości i miast wstępuje do Euroregionu Glacensis, jak Pan sądzi, co jest tego główną przyczyną?

Zainteresowanie współpracą transgraniczną jest coraz większe, przede wszystkim sukcesy projektów i ich efekty motywują nowych członków do rozwijania korzystnej współpracy, a pierwszym krokiem do osiągnięcia tego celu jest przystąpienie do Euroregionu Glacensis, który zapewnia wyszukiwanie nowych partnerów i możliwość rozwijania współpracy transgranicznej. Mimo że w Polsce w porównaniu z Republiką Czeską jest odrębny system funkcjonowania samorządu lokalnego, na razie udaje nam się zaspokajać nowe wymagania dotyczące partnerstwa.

Czeska część Euroregionu Glacensis realizuje projekt zapewniający przewóz turystów w Góry Orlickie – Cyklobusy. Jakie są rezultaty tego projektu?

W tym roku Cyklobusy już wielokrotnie jeździły w Góry Orlickie, przewożąc turystów w okresie od maja do końca września. Obecny rok był jednym z najbardziej udanych, jeśli chodzi o zainteresowanie tym projektem, w porównaniu z ubiegłym rokiem doszło do wyraźnego wzrostu

liczby przewożonych osób, najprawdopodobniej przyczyniła się do tego także dobra pogoda, która nakręcała rozwój turystyki. Projekt realizujemy właściwie także jako transgraniczny – jedna z linii jeździ z Náchodu przez Zieleniec, a na przyszły rok rozważamy rozszerzenie tego projektu o kolejną linię, która woziłaby turystów z Šerlichu przez Orlické Záhoří w Góry Bystrzyckie na Spaloną.

Minęły już cztery lata od wstąpienia do strefy Schengen. Czy wejście Republiki Czeskiej i Polski do strefy Schengen rozwiązało wszystkie problemy związane z przekraczaniem granicy?

Oczywiście nie. To tylko swobodne przejście osób i pojazdów. Euroregion Glacensis nadal ma do rozwiązania problem infrastruktury niezbędnej do przekraczania granicy. Bez dobrych dróg, dobrze wyremontowanych mostów niemożliwy jest dalszy rozwój różnych działań o charakterze transgranicznym takich, jak turystyka, przewóz osób itp. W tym roku odbyliśmy serię różnych spotkań. Ich pierwsza część była poświęcona przygotowaniom do piłkarskich mistrzostw EURO 2012 w Polsce i związanym z tym remontom niektórych przejść i dróg. Kolejna seria spotkań zakończyła

się zaplanowaniem budowy nowych przejść granicznych, ewentualnie prowadzących do nich nowych dróg. Chodzi na przykład o przejście Kamieńczyk-Mladkov albo o remont mostu w Bartošovicach w Górach Orlickich na przejściu z Niemojowem. Euroregion Glacensis wciąż zajmuje się tą problematyką, mimo że Republika Czeska i Polska już od czterech lat są w strefie Schengen.

W tym roku Euroregion Glacensis świętuje piętnastolecie swojego istnienia. Jak postrzega Pan ten znaczący moment?

Wygląda to tak. Uważam, że założenie Euroregionu Glacensis było dobrą ideą. Chciałbym w ten sposób podziękować wszystkim działaczom, którzy byli u narodzin tej organizacji i pomogli w jej powstaniu. Po piętnastu latach możemy stwierdzić, że był to czyn dalekowzroczny, o czym świadczą wyniki naszej wspólnej pracy. Obchody uświetni międzynarodowa konferencja pod patronatem ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej pana Pastwy w grudniu tego roku. W okresie istnienia euroregionu zostało zrealizowanych wiele wspólnych projektów. Konferencja będzie jednak poświęcona przede wszystkim planom na następny okres, ja osobiście bardzo się cieszę na nasze wspólne spotkanie.

NADZWYCZAJNE ZAINTERESOWANIE

członkostwem w Euroregionie Glacensis

Dnia 22.04.2011 w Ústí nad Orlicí odbyło się posiedzenie czeskiej Rady Stowarzyszenia Osób Prawnych Euroregionu Glacensis. Posiedzenie członków Rady odbywa się regularnie kilka razy w roku, tym razem odbyło się w Sporthotelu Tichá Orlice w Ústí nad Orlicí.

Ważnym punktem programu posiedzenia Rady stowarzyszenia było przyjęcie nowych miast i gmin do stowarzyszenia Euroregion Glacensis, które przeżywa obecnie wielki napływ nowych członków. Zainteresowanie członkostwem wyraziły miejscowości z różnych rejonów Euroregionu.

Miejscowości Lično, Pohoří i Libel są z powiatu Rychnov nad Kněžnou, Staré Město pod Sněžníkem jest z rejonu Šumperka, a miasta Svoboda nad Úpou, Janské Lázně są z rejonu Trutnova. Do wniosków z posiedzenia Rady odniósł się sekretarz stowarzyszenia pan Jaroslav Štefek: „Przed

wszystkim jestem bardzo usatysfakcjonowany obecnym zainteresowaniem członkostwem w Euroregionie Glacensis. Szczególnie cieszy mnie zainteresowanie z rejonu Šumperka, gdzie od dawna zainteresowanie współpracą transgraniczną jest niewielkie.”

Sekretariat Euroregionu

Miejscowość Libel

nowy członek Euroregionu Glacensis

Miejscowość Libel jest położona na malowniczym przedgórzu Gór Orlickich, na wzgórzu około 3 km na północ od Častolovic przy głównej drodze do miejscowości Solnice. Obejmuje w przybliżeniu teren o powierzchni 365 ha.

Miejscowość Libel od początku swojego istnienia, przez całych 400 lat była częścią dóbr častolovických, a w 1848 r. się usamodzielniała. Ta niezależność trwała jednak tylko jedno stulecie i w 1960 roku Libel podlegała już sąsiedniej gminie Třebešov, a od 1981 roku Černíkovicom. Dzięki zmianom politycznym w 1989 roku miejscowość ponownie się usamodzielniała. Obecnie żyje tu 120 mieszkańców, którzy w większości dojeżdżają do pracy do okolicznych miast, ponieważ

w miejscowości nie ma dziś możliwości zatrudnienia.

Dział tu aktywnie kilka stowarzyszeń wędkarzy, pszczelarzy, myśliwych i strażaków. Od dawna działa tutaj także drużyna piłki nożnej, która od kilku lat organizuje nie tylko turniej piłki

nożnej dla najmłodszych O PUCHAR WYZWOLENIA, w którym uczestniczy ponad 10 drużyn, ale też turnieje w siatkówkę. W kregielni TJ Start Rychnov nad Kněžnou od wielu lat działa nieformalna liga kreglarska. W każdą wiosnę i jesień uczestniczy w niej ponad 300 graczy w 13 ligach. W

miejsowości znalazła się grupa entuzjastów, którzy co roku biorą udział w rozgrywkach ligowych. Mężczyźni pod nazwą „Złoty kłos Libel” od wiosny 2001, a kobiety jako „Hostessy Libel” od jesieni 2001.

Libel ma boisko wielofunkcyjne, którego budowa rozpoczęła się w sierpniu 2004, a na początku tego samego roku nastąpiło uroczyste przecięcie wstęgi przez panią burmistrz i otwarcie obiektu. Budowa boiska wielofunkcyjnego, która kosztowała ponad 1 milion CZK, została sfinansowana z dotacji za zdobycie „Niebieskiej Wstęgi” w konkursie na Wioskę Roku, a także z kredytu i środków własnych. Dzięki pracy mieszkańców udało się wybudować plac zabaw dla dzieci, na którym znajdują się huśtawki, piaskownica, karuzela, zamek ze ślizgawką, altanka itp. Plac zabaw jest często odwiedzany przez dzieci.

W miejscowości znajduje się szkoła, która została zbudowana w 1909 roku w stylu secesyjnym. Jej wyjątkowość podkreśla także nazwa „Jubileuszowa szkoła powszechna cesarza i króla Franciszka Józefa I”. Nauczano w niej aż do 1960 roku. Później urządzono w niej magazyn obrony cywilnej i budynek zaczął popadać w ruinę. W latach od 1992 do 1995 budynek został poddany pierwszemu remontowi, podczas którego odnowa historycznej fasady znalazła się na drugim planie. Z tego powodu na renowację elewacji, łącznie z zabytkowymi elementami, dawna

szkoła musiała poczekać aż na kolejny remont w 2009 roku, podczas którego uwzględniono historyczny projekt i dokładnie przywrócono pierwotny styl. Firma realizująca te prace została nominowana w konkursie Fasada Roku 2010 w kategorii Rekonstrukcja, który co roku odbywa się pod egidą spółki Baunit ČR. Fasada szkoły trafiła też do ścisłej finałowej ósemki spośród 177 zgłoszonych do konkursu inwestycji.

I chociaż Libel jest małą wioską, ludzie potrafią tu zorganizować w ciągu roku tyle imprez społecznych i sportowych, że mogłoby im pozazdrościć niejedno miasto. W styczniu, jeśli pozwolą na to warunki śniegowe, serię imprez rozpoczyna bieg na nartach wokół miejscowości, później jest jeszcze zjazd na byle czym, przy niesprzyjającej pogodzie odbywa się turniej tenisa stołowego, zawody w rzutki czy w kregle, nie brakuje też karcianego mariasza. Następnie organizuje się pizama-party, karnawał dla dzieci i ostatki – co roku w orszaku gromadzi się ponad czterysta najróżniejszych masek. Z wiosną nadchodzi Wielkanoc, kwestowanie dziewcząt i chłopców, a także malowanie jajek. Kwiecień mija pod znakiem sprzątania miejscowości i kończy paleniem czarnic. Z majem jest związany spacer do Synkova na obalenie „umajonego drzewka” (zwyczaj ludowy: kácení máje). Wycieczkę do Vlčkova na Jazdě Królův organizuje się już od 1997 roku, gdy z tą morawską miejscowością została nawiązana przyjacielska wspól-

praca. Lato przebiega pod znakiem różnych konkursów i dyskotek dla dzieci, łowienia ryb, wycieczek rowerowych i autobusowych, grillowania kurczaków, opiekania indyka, smażenia ziemniaków i langoszy czy zawodów w gotowaniu gulaszu. Strażacy. W grudniu przebiega bożonarodzeniowe dekorowanie.

W 2003 roku miejscowość Libel zgłosiła się do konkursu Wioska Roku, w którym udało się zdobyć nagrodę za życie społeczne – Niebieską Wstęgę.

Projekt godła i flagi pomogła opracować pani Jarmila Haldová z Sedloňova. Symbole miejscowości zostały oficjalnie przekazane pani burmistrz Boženie Šedovej przez przewodniczącą Izby Poselskiej PhDr. Lubomíra Zaorálka dnia 5.12.2005 w Pradze.

W dniu 17.10.2009 została podpisana umowa o partnerstwie z polską miejscowością Straków, gmina Kłodzko. Kobiety z miejscowości Libel w 2011 roku uczestniczyły w tradycyjnej, poprzedzającej Wielkanoc imprezie u polskich sąsiadów pod nazwą „Spotkanie – tradycje wielkanocne Ziemi Kłodzkiej”. Częścią tego spotkania, na które przyjeżdżają przede wszystkim polskie kobiety z całego powiatu kłodzkiego, jest konkurs w malowaniu pisanki i dekoracji stołu wielkanocnego.

Więcej informacji znajdą Państwo na www.oulibel.cz

Miejscowość Lično

nowy członek Euroregionu Glacensis

Miejscowość Lično leży na wysokości 298 m n.p.m., na przedgórzu Gór Orlickich. Obecnie gmina oferuje 25 działek pod budowę domów jednorodzinnych, w które w ubiegłym roku zainwestowała kwotę przekraczającą 10 milionów CZK w celu stworzenia uzbrojonego terenu pod budownictwo mieszkalne. Lično jest malowniczą zwartą miejscowością, ośrodkiem życia społecznego dla okolicy, skrzyżowaniem dróg, jest korzystnie położona między miastami Rychnov nad Kněžnou (miasto powiatowe, 8 km), Kostelec nad Orlicí (8 km), Týniště nad Orlicí (10 km), Solnice, Kvasiny (9 km), Opočno (14 km) i Dobruška (18 km), dokąd można łatwo i wygodnie dotrzeć kursującą regularnie publiczną komunikacją autobusową. Pierwsza pisemna wzmianka o Ličnie pochodzi z roku 1355, gdy właścicielem miejscowości był Budioj z Lična. Była to słowiańska osada zbudowana na planie okręgu. Nazwa Lično pochodzi od formy staroczeskiego słowa ličný, sličný, ličný, lepý

(pol. piękny, śliczny, krasny). Herb szlachcica Volfa Bedřicha Cetlitza (w 1639 r. zbudował tutaj nową twierdzę) stał się podstawą dzisiejszego godła i flagi miejscowości.

Od 1849 roku Lično jest samodzielną miejscowością, a od 1850 roku należy do powiatu Rychnov nad Kněžnou. Częściami miejscowości są też Ostašovice (pisemna wzmianka z 1490 roku) i Radostovice (pisemna wzmianka z roku 1403). Lično, Ostašovice i Radostovice zajmują razem powierzchnię 629 ha. Dane z pierwszego spisu ludności z 1869 roku podają liczbę 907 mieszkańców tu na stałe osób. W 2005 roku miejscowość liczyła 145 domów i 567 mieszkańców.

Obiektem dominującym nad miejscowością jest gotycki kościół Zwiastowania Pańskiego. W jego generalnym remoncie w 2000 roku uczestniczyło łącznie 65 osób z Lična, Ostašovic, Radostovic i Hoděčína, które przepracowały 3000 godzin. Na

remont mieszkańcy przekazali kwotę 150 tysięcy CZK.

W miejscowości w 1844 roku została utworzona pięcioklasowa szkoła podstawowa, której częścią jest dziś także przedszkole, biblioteka gminna i kącik internetowy. Znajdziemy tu również ośrodek zdrowia z lekarzem rodzinnym dla dorosłych, pocztę, centrum handlowe z towarami spożywczymi i dwie gospody. Możliwość zatrudnienia oferuje spółka akcyjna BEAS – piekarnia Lično, spółka z o.o. Triztal – produkcja stolarska, sp. z o.o. Ekooil – hodowla drobiu i bydła, sp. z o.o. HDB – dystrybucja paliw, a także tutejsza spółdzielnia rolnicza. Działają tu też inni drobni przedsiębiorcy.

Z organizacji aktywnie działa ochotnicza straż pożarna (od 1888 r) i stowarzyszenie Sokol (od 1919 r.).

Więcej informacji znajdą Państwo na www.lično.cz

Miasto Janské Lázně

nowy członek Euroregionu Glacensis

Janské Lázně – malownicza miejscowość uzdrowskowa o niezwyklej historii i oryginalnej architekturze, leży u podnóża Černej hory, na której szczyt prowadzi nowoczesna kabinowa kolejka linowa. Sprawia to, że miasto stanowi doskonałą bramę wejściową do Karkonoszy zarówno zimą dla narciarzy, jak i latem dla turystów pieszych i rowerzystów. Dzięki rozwijającym się dynamicznie obiektom narciarskim Janské Lázně stały się popularnym ośrodkiem sportu i rekreacji ze znakomitą ofertą wszystkich rodzajów sportów zimowych. Sanatorium w spokojnym centrum oferuje przez cały rok urozmaicone pobyty uzdrowskowe. Niepowtarzalną atmosferę niedzielnych popołudni w uzdrowsku uzupełniają letnie koncerty na promenadzie z tradycyjną uroczystą inauguracją. Janské Lázně oferują spokojne uzdrowskowe otoczenie wszystkim, którzy chcą odbudować swoje siły psychiczne i fizyczne, a jednocześnie miejscowość jest w stanie w pełni zadowolić wszystkich miłośników sportów letnich i zimowych.

Z historii miasta Janské Lázně:

Według trutnovskiego kronikarza pięćle źródło zostało odkryte przez Jana z Chockova, giermka rycerza Albrechta z Trautenberka, dnia 6 czerwca 1006 roku. Początkowo wykorzystanie źródła było czysto praktyczne. Woda termalna służyła do napędzania koła wodnego, które wprawiało w ruch urzędniczą do obróbki rudy żelaza w hamrze (kuźni). Pierwsze informacje o wykorzystaniu wody termalnej do kąpieli pochodzą dopiero z czternastego wieku, gdy właściciel majątku Zilvar z Silbersteinu polecił urządzenie na prymitywnych instalacji kąpielowych na potrzeby swojego rodu. Po wymarciu rodu Silbersteinów w 1621 roku majątek często zmieniał właścicieli, byli wśród nich między innymi Albrecht z Valdštejna (von Wallenstein), Jan Adolf – książę

Schwarzenberg (w 1677 roku stworzył podstawy dzisiejszego uzdrowska dzięki temu, że kazał zbudować obok źródła sześć nowych budynków oraz zlecił dr Hettmayerowi spisanie rozprawy naukowej o leczniczych działaniach źródła), kościół, kupiec handlujący towarami z lnu František Theer z Hostinného i in. W 1902 roku sanatorium zakupiła gmina. W 1920 roku sanatorium wraz z całym wyposażeniem, gruntami i źródłami przejęła spółka akcyjna, wtedy nastąpił okres największego rozwoju Janskich Lázní. W 1928 roku oddano do użytku kabinową kolejkę linową na szczyt Černej hory. W roku 1935 została tu wprowadzona metoda leczenia stawów przy paraliżu dziecięcym bazująca na metodzie stosowanej w amerykańskim uzdrowsku Warm-Springs. Podczas drugiej wojny światowej Janské Lázně służyły jako szpital wojskowy i miejsce zakwaterowania uciekinierów z utraczonych terytoriów. Po zakończeniu wojny Janské Lázně zyskały międzynarodową sławę za sprawą sukcesów w leczeniu stawów po paraliżu dziecięcym. W ramach planu Marshalla miał tu być zbudowany nowy kompleks sanatoryjny. Jednak po zdarzeniach w lutym 1948 z powodów politycznych do tego nie doszło. W tym okresie niektóre hotele i pensjonaty zmieniły się w domy wypoczynkowe związków zawodowych, gdzie corocznie przyjeżdżała na rekreację wielka liczba

pracujących. Doszło do połączenia dawnej miejscowości Černá Hora z miejscowością Janské Lázně. W 1965 roku Janské Lázně uzyskały prawa miejskie. W 1977 roku oddano do użytku nadajnik telewizyjny na szczycie Černej hory, a w 1980 roku nową kabinową kolejkę linową. W tym samym roku otwarto sanatorium dla dzieci Vesna. W 1982 roku utworzono nowe centrum uzdrowska, które zostało połączone ze starą kolumnadą. Po zmianie ustrojowej w 1989 roku niektóre hotele i pensjonaty przeszły w ręce prywatne, ale uzdrowsko jako takie pozostało przedsiębiorstwem państwowym. Największą budowlą z tego okresu jest ośrodek Akademii Handlowej dla osób niepełnosprawnych, oddany do użytku w 1994 roku. We wrześniu 2007 otwarto w Janskich Lázních pierwszy czterogwiazdkowy, stylowy hotel Omnia. Obecnie planowana jest rozbudowa górnej części miasta w okolicy centralnego parkingu.

Więcej informacji znajdują Państwo na:
www.janske-lazne.cz

Z ostatniej chwili: Janské Lázně 22 sierpnia br. odwiedziły Polanicę Zdrój pod kątem przyszłej współpracy obu kurortów. Rewizyta jest planowana na 16 września br. Euroregion Glacensis ma nadzieję na aktywną współpracę obu znaczących ośrodków.

Miejscowość Pohoří

nowy członek Euroregionu Glacensis

Miejscowość Pohoří leży na przedgórzu Gór Orlickich na wysokości 263 m nad poziomem morza, niedaleko miast Opočno i Dobruška. 637 hektarów powierzchni zamieszkują obecnie 672 na stałe zameldowane osoby. W miejscowości jest teraz zaewidencjonowanych 231 domów.

Pierwsze wzmianki o miejscowości Pohoří są datowane na rok 1361. W tym czasie Pohoří było częścią dóbr opočínskich. W XVI wieku w miejscowości było 26 posesji. Znajdowały się tutaj także dwa młyny, wójtostwo i niewielki browar.

Dominującym punktem w miejscowości jest nowo odremontowany kościół p.w. św. Jana Chrzciciela. Kamień węgielny pod tę budowlę położono 27 lipca 1902, a niecały rok później (dnia 23 czerwca 1903) nowy kościół został poświęcony.

Z miejscowości Pohoří pochodzi profesor Jan Voborník, znany czeski historyk literatury i krytyk. Inną znaczącą postacią z Pohoří jest Miloň Čepelka. W 1967 roku stał się członkiem założycielem popularnego „Teatru Járy Cimrmana“, w którym do dziś działa jako aktor, pisarz, autor tekstów i scenarzysta.

Infrastrukturę społeczną w miejscowości tworzą też lokalny sklep spożywczy, gospoda, szkoła podstawowa, przedszkole, stołówka szkolna, sala

gimnastyczna i boisko do piłki nożnej z kortem tenisowym i boiskiem do siatkówki. W 2009 roku miejscowość Pohoří uzyskała dofinansowanie z Unii Europejskiej na utworzenie punktu kontaktowego CzechPoint.

W miejscowości Pohoří udaje się zachować zarówno tradycje religijne, jak i społeczne. Z religijnych urzęduje tu pielgrzymkę i odpust. Działa kilka stowarzyszeń. Najdłuższą tradycję – już 130 letnią – ma Ochotnicka Straž Požární, która między innymi organizuje wycieczki autobusowe, zawody strażackie, czyny społeczne i doroczny bal. Ponadto działa tu klub gimnastyczny, który organizuje ćwiczenia dla dzieci, kobiet, mecze w siatkówkę, halową piłkę nożną, unihokej i siatkonogę. Są związki pszczelarzy, ogrodników i wędkarzy.

O ożywienie tradycji ludowych i pracę z dziećmi troszczy się Klub Przyjaciół Pohoří, który przygotowuje zabawę choinkową na Mikołajki, karnawał dla dzieci, pochód z lampionami, pochód ostatekowy, Dzień Dziecka i bale dla dzieci. Najmłodszym stowarzyszeniem jest Klub Czeskich Turystów, który został założony w 2001 roku. W miejscowości co roku odbywają się także przedstawienia teatralne zespołów amatorskich, a od 2008 roku odbywa się konkurs na najlepszy kołacz, który co roku przyciąga zawodników z okolicznych wsi. Kolejną udaną imprezą jest koncert kapeli dętej VESELKA. To wydarzenie kulturalne, które odbywa

się w otoczeniu przyrody, jest adresowane przede wszystkim do średniego i starszego pokolenia. Koniec roku wiąże się zawsze z imprezą „Zapalenie lampek na choince“, gdzie spotyka się prawie cała wieś i przy śpiewie kolęd wita okres Adwentu. Regionalną tradycję ma też konkurs taneczny „Pohoříski stěvíček“ („Pohoříski pantofelek“), przygotowujący przez miejscową szkołę podstawową.

Do atrakcji przyrodniczych w okolicy miejscowości należy bez wątpienia Rezerwat Przyrody Zbytka. Rezerwat ten o powierzchni 79,42 ha znajduje się w trójkącie między miejscowościami Pohoří, České Meziříčí i Roheníčky. Obszar chroniony utworzono 18 maja 1994 roku. To jeden z małopowierzchniowych obszarów chronionych, łatwo tam dojechać pociągiem.

W 2011 roku miejscowość świętuje rocznicę 650 lat od pierwszej pisemnej wzmianki. Jest przygotowany bogaty program kulturalny, który zainauguruje przedstawienie teatralne pióra „Járy Cimrmana“, poprzedzające odsłonięcie tablicy pamiątkowej tego „wielkiego człowieka“. Uroczystości będą obejmować m.in. koncert zespołu Żółty Pies (Žlutý pes), dyskotekę, niedzielną, uroczystą mszę z poświęceniem dzwonu. W ramach obchodów odbędzie się też spotkanie znanych osób pochodzących z miejscowości.

Więcej informacji znajdą Państwo na www.obecpohori.cz

Miasto Svoboda nad Úpou

nowy członek Euroregionu Glacensis

Miasto Svoboda nad Úpou leży w malowniczej dolinie rzeki Úpy między Grzbieciem Rýchorskim a masywem Černej hory na wysokości 516 metrów nad poziomem morza. Ze względu na swoje wyjątkowe położenie jest często nazywane bramą wschodnich Karkonoszy.

Jak czytamy w kronice S. Huttela Svoboda nad Úpou miała być założona w 1009 roku przez Petra Hostolovskiego, poddanego hrabiego Trautenbergera z Trutnova. Fakt ten nie jest jednak udokumentowany.

Pierwszy udokumentowany zapis o mieście pochodzi z 1546 roku, gdy cesarz Ferdynand I podniósł Svobodę do godności miasteczka i przyznał jej wszystkie przywileje miast górniczych, łącznie z herbem. Dnia 18 października 1580 Svoboda nad Úpou uzyskała od cesarza Rudolfa II status miasta górniczego.

Wielki rozkwit miasta nastąpił w drugiej połowie XIX wieku, gdy zostały tu zbudowane papiernie, które rozlały miasto w całej Europie. Kolej dotarła tutaj już w 1871 roku, dzięki czemu miasto stało się punktem wypadowym do całego rejonu wschodnich Karkonoszy.

Po 1989 roku Svoboda nad Úpou zaczęła się budzić do nowych czasów, a po otwarciu granic mogła w końcu wykorzystać swoje dogodne położenie. Wraz z rozwojem turystyki w mieście przybyło kilka restauracji i pensjonatów, zmodernizowany został ośrodek narciarski, który służy przede wszystkim rodzinom z dziećmi, stopniowej przebudowie poddano też obiekt stadionu miejskiego.

Największą inwestycją ostatnich czasów była budowa dworca autobusowego,

wego, sfinansowana z funduszy europejskich. W konkursie TOP INVEST budowie tej został przyznany tytuł „Najlepszej inwestycji roku 2009”.

Miasto nie szczędzi wysiłków, by zapewnić nie tylko krajowym, ale wszystkim gościom wiele wrażeń kulturalnych i przeżyć sportowych, przy czym stara się współpracować ze wszystkimi lokalnymi organizacjami i stowarzyszeniami, poczynając od wędkarzy i strażaków, a na mażoretkach i myśliwych kończąc. W miejskim kalendarzu kulturalnym w każdym miesiącu w roku znajdzie się co najmniej jedna impreza, podczas której ludzie mogą się dobrze bawić. Już od kilku lat miasto organizuje uro-

czystości o charakterze historycznym związane z postacią cesarza Rudolfa, tradycją staje się też bal miasta, zapalenie lampek na choince, zawody narciarskie „O puchar Svobody”, palenie czarownic czy pożeganie wakacji.

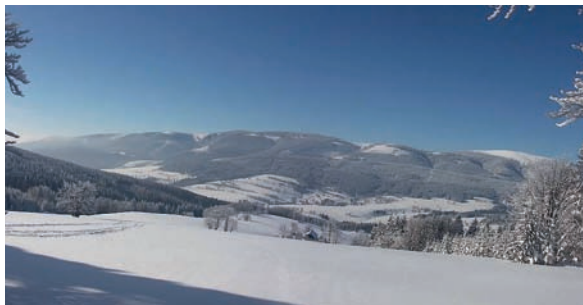
A na koniec słowo burmistrza miasta Svobody nad Úpou inż. Jiřego Špetly: „Wchodząc do stowarzyszenia Euroregionu Glacensis, chcielibyśmy między innymi osiągnąć następujące cele: aby więcej informacji o naszym mieście dotarło do mieszkańców po polskiej stronie granicy, a także, abyśmy znaleźli tutaj odpowiedniego partnera.”

Więcej o naszym mieście dowiedzą się Państwo na www.musvoboda.cz.

Staré Město

pod Sněžníkem przedstawia się

W Republice Czeskiej jest osiem miejscowości o nazwie Staré Město, ale tylko jedna z nich jest otoczona wianuszkiem gór. Przyległe grzbiety masywu Králíckého Sněžníka (pol. Śnieżnik) i Rychlebských hor (pol. Góry Złote) zapewniają nieprzebrane możliwości letniej i zimowej turystyki i rekreacji. Główną atrakcją turystyczną jest przyroda, która wciąż jeszcze odznacza się równowagą ekologiczną i jest zachowana w stanie, jaki budzi uzasadnione zainteresowanie odwiedzających.

Obecnie Staré Město ze swoimi 1 955 stałymi mieszkańcami nadal jest miastem przemysłowo-rolniczym, centrum kulturalnym i społecznym.

Swoje usługi oferuje turystom 37 obiektów rekreacyjnych, hoteli, pensjonatów, schronisk, do dyspozycji jest także 1500 miejsc noclegowych w kwaterach prywatnych. Latem oprócz turystyki pieszej i rowerowej można uprawiać również turystykę konną. Sport i rekreację zapewniają też kąpieliska, 3 korty tenisowe i boisko do piłki nożnej. W tym roku miasto uzyskało ponadto dotację na wybudowanie wielofunkcyjnego boiska. Miłośnicy sportów zimowych mają do dyspozycji nieprzebraną ilość

narciarskich tras biegowych o różnym stopniu trudności, zwolennicy narciarstwa zjazdowego znajdą w mieście i jego okolicy 15 wyciągów narciarskich i dwie krzesełkowe kolejki linowe.

Najważniejsze przedsiębiorstwa produkcyjne to Grafítové doły s.r.o. (wydobywanie grafitu, dolomitu), Hanušovická lesní a.s. (przemysłowa eksploatacja i pielęgnacja lasu), KREMO – produkcja staroměstských rurek masłanych, NET s.r.o. (technologia wysokociśnieniowa, produkcja metalowa), PRO-BIO spol. s r.o. (spółka handlująca biożywnością). Swoje gospodarstwa ma też wielu rolników.

Bezpośrednio w Starym Měście jest przedszkole i szkoła podstawowa, z klasami specjalnymi, ośrodek zdrowia zapewniający podstawową opiekę medyczną, apteka, stacja Pogotowia Górskiego, lekarz weterynarii, dom kultury, kino, biblioteka, muzeum, poczta, zakład ubezpieczeń, jednostka straży pożarnej II stopnia.

Miasto zaprasza też na coroczny festyn – Odpust na św. Anny, który odbywa się w lipcu w dniu swojej patronki, a także wiele innych drobniejszych imprez, takich jak inauguracja wakacji, zapalenie lampek na choince na rynku itd. Znana i popularna jest

również impreza, organizowana w lipcu przez firmę PRO-BIO, związana z żywnością ekologiczną. Co roku są organizowane wejścia na Śnieżnik i zawody rowerowe (Międzynarodowy Wyścig Kolarski Gutwinského i Mini-maraton Sněžník).

Prawa miejskie, utracone przez Staré Město w 1946 roku, zostały przywrócone 27.10.2000 r.

Staré Město pod Sněžníkem rozwija bogatą współpracę transgraniczną. We współpracy z partnerskim miastem Stronie Śląskie i przy finansowym wsparciu Euroregionu Glacensis realizuje się tu wiele przedsięwzięć kulturalnych i sportowych. Została wydana mapa turystyczna, która obejmuje rejon od Hanušovic przez Kladské sedlo (pol. Przełęcz Kłodzka) aż po przygraniczne uzdrowisko Ládek Zdrój. Wiele ciekawych turystycznie miejsc warto odwiedzić także po polskiej stronie Śnieżnika – Jaskinię Niedźwiedzia, Muzeum Ziemi w Kletnie czy zabytkowy wapiennik (piec wapienniczy).

Dodatkowe informacje mogą Państwo uzyskać na stronach internetowych
www.staremesto.info
www.staremesto-kultura.cz
www.stronie.pl

Turysto!

Witaj w Bielawie II etap

Gmina Bielawa wspólnie z miastem Hronov realizowała w 2010r. projekt pn. 'Turysto! Witaj w Bielawie' polegający na stworzeniu nowej strony internetowej miasta oraz opracowaniu i wydruku map i folderów atrakcji turystycznych Bielawy. Jako kontynuacja działań umożliwiających turystom polskiego i czeskiego pogranicza zapoznanie się z atrakcjami turystycznymi partnera, Gmina Bielawa postanowiła poszerzyć realizowany projekt w II etapie w roku 2011. W ramach projektu przewiduje się oznakowanie ujętych w wydawnictwach oraz na nowej stronie internetowej atrakcji turystycznych Bielawy, w postaci trójjęzycznych tabliczek informacyjnych oraz zamontowanie

SZKOŁA W BOROWIE MIEJSCEM

W dniach 2-4 września 2011 roku odbyły się warsztaty z zakresu przeciwpożarowej i bezpieczeństwa przeciwpożarowego młodzieżowych drużyn strażackich z OSP Borek Strzeliński, OSP Zielenice i OSP Borów z młodzieżą, działającą w Spor Dobrowolnych Hasić Medlov.

Warsztaty są częścią projektu pn. „Szkoła w Borowie miejscem spotkań

polsko-czeskich”, którego celem jest utworzenie odpowiedniej infrastruktury do rozwoju stosunków polsko-czeskich poprzez modernizację Szkoły w Borowie, która będzie pełniła funkcję miejsca spotkań polsko-czeskich. W projekcie zostały zmodernizowane pomieszczenia sanitarne w wydzielonej części szkoły spełniała ona rolę noclegową, rekreacyjno- edukacyjną, szkoleniową i kulturalną. W ramach projektu

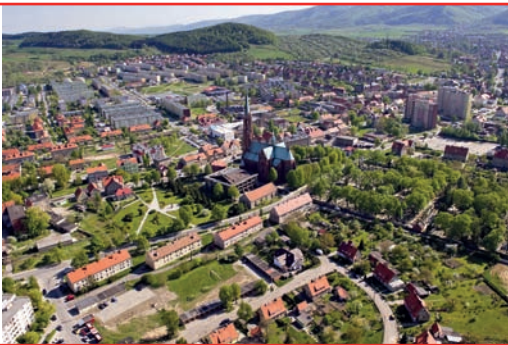
zostały zakupione składane łóżka, które są przechowywane w pomieszczeniu gospodarczym szkoły, a na czas trwania wspólnych projektów są rozkładane i wykorzystywane jako miejsce noclegowe.

Wspomniane warsztaty są uwieńczeniem projektu i wspólnym poznaniem młodzieży zaangażowanej przy OSP z terenu Gminy Borów i Gminy Medlov. W pierwszy dzień

Całkowity koszt mikroprojektu:
29.185,00 EUR

Dofinansowanie z EFRR:
24.807,25 EUR (85%)

**Współfinansowani
z budżetu państwa:**
2.918,50 EUR (10%)

przy wjazdach do miasta tzw. witaczy. Ich zadaniem jest efektywne powitanie wjeżdżających gości, zachęcenie do odwiedzenia miasta i do inwestowania w nim. Dopełnieniem tych działań będzie wydanie albumu, zawierającego zdjęcia najpiękniejszych oraz najciekawszych miejsc w mieście, ujętych w różnych porach roku.

Pierwszy etap projektu pozwolił na stworzenie podstawowych narzędzi

promocyjnych, które ułatwiają poznanie miasta, ale i nie wymagają wychodzenia z domu. Etap drugi skierowany jest do ludzi aktywnych polskiego i czeskiego pogranicza, którzy przyjeżdżają do Bielawy w celach turystycznych. Dzięki stosownemu oznakowaniu atrakcji turystycznych, również w języku czeskim, dla przyjezdnych spacer po Bielawie będzie miał charakter zwiedzania, a dodatkowo możliwość zapoznania się

ze szkicem danego obiektu historycznego czy turystycznego, zachęci do pogłębienia wiedzy na jego temat. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska- Rzeczpospolita Polska 2007 -2013.

SPOTKAŃ POLSKO-CZESKICH

warsztatów młodzież uczyła się teoretycznych zagadnień dotyczących zakresu działania OPS w Polsce i SDH w Medlovie, które zostały zaprezentowane w Urzędzie Gminy Borów. W kolejne dni warsztatów młodzież została zaangażowana w działania praktyczne. Odbyło się zapoznanie z pracą strażaków i sprzętem pożarniczym podczas wizyty studyjnej w Powiatowej Straży Pożarnej w Strzelinie. Następnie na

stadionie w Borowie zorganizowano działania z ratownictwa drogowego - udzielanie pierwszej pomocy na sprzęcie przywiezionym do tego celu od partnera czeskiego oraz pokaz rozcinania samochodu przez strażaków. Młodzież z obu gmin uczestniczyła w zawodach ratowniczo-gaśniczych. Specjalistyczny zakres szkolenia był tłumaczony dla partnera czeskiego przez profesjonalnego tłumacza zatrudnionego w ramach projektu.

Całkowity budżet projektu:
40.503 EUR- 100 %

Dofinansowanie z EFRR
29.988 EUR – 74,04 %

Budżet państwa:
3.528,00 EUR - 8,71 %

Budżet Gminy Borów
6.987 EUR - 17,25 %

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska- Rzeczpospolita Polska 2007 -2013.

Spotkania w Gorzanowie

Towarzystwo Miłośników Gorzanowa realizowało projekt „Andrzejki i masopust. Szkolne spotkania Gorzanowa i Velkej Jesenicy”, którego działania były prowadzone z naszymi partnerami czeskimi od września 2009 do września 2010 r. Współpracę nawiązaliśmy na przełomie 2008/2009r., a jej efektem był projekt złożony do Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis. Grupy realizujące projekt w obu miej-

scowościach reprezentowały po kilka organizacji działających aktywnie na wsi: placówki oświatowe, strażaków i sportowców. Co kilka miesięcy dochodziło do spotkań grupy projektowej, podczas których odbywały się narady i ustalano sposoby realizacji poszczególnych zadań. Integrowaliśmy się także podczas spotkań i zabaw towarzyskich oraz wycieczek po najbliższej okolicy partnerów. W ten sposób poznaliśmy również tradycje naszych miejscowości.

Jednym z zadań projektowych były zajęcia świetlicowe prowadzone przez nauczycieli w partnerskich szkołach. Nauczyciele z Velkej Jesenicy prowadzili zajęcia o tematyce jesiennej w październiku 2009r. i o tematyce wielkanocnej w marcu 2010r. Nauczyciele polscy poprowadzili zajęcia o tematyce świątecznej i zimowej w styczniu 2010r. oraz o tematyce wiosennej i z okazji Dnia Mamy w maju 2010r. Dzięki tym spotkaniom nauczyciele mieli okazję wymienić się doświadcze-

WSPÓŁPRACA WSI

Krosnowice i Javornice

Towarzystwo Miłośników Krosnowic w terminie od marca 2009 r. do marca 2010 r. realizowało projekt nr PL.3.22/3.3.02/08.00835 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska- Rzeczpospolita Polska 2007 -2013 oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis pn. „Krosnowice i Javornice – bliskie spotkania I stopnia”, mający na celu poznanie kultury, języka, obyczajów i walorów krajozrazowych partnerów.

Cele projektu zrealizowano m. in. poprzez organizację następujących imprez społeczno – kulturalnych w Krosnowicach, w których uczestniczyli mieszkańcy Javornicy: Majówki z piknikiem, wystawą rękodzieła

niami i metodami pracy z uczniami oraz podpatrzyć umiejętności wykonywania różnorodnych materiałów i technik do prac plastycznych. Jednym z dwóch głównych celów projektu było zapoznanie naszych partnerów z polską tradycją andrzejkową. Uczniowie, nauczyciele i rodzice z Velka Jesenice podczas dwudniowego pobytu w Gorzanowie poznawali tradycje wieczoru andrzejkowego: były różnorodne zabawy integracyjne w celu przełamania barier, prezentacja tradycji andrzejkowej z wykorzystaniem zakupionej tablicy multimedialnej oraz wycieczka po Gorzanowie. Drugim głównym zadaniem było pokazanie nam przez czeskich partnerów ich tradycji masopustu, którą uczniowie, nauczyciele i rodzice z Gorzanowa poznali podczas dwudniowego pobytu w Velka Jesenice. W trakcie trwania projektu odbywały się również mecze piłkarskie naszych klubów sportowych i spotkania strażaków, a podczas wycieczek po miejscowości poznawaliśmy wzajemnie ich jakże ciekawą i bogatą historię. Dzięki liczным spotkaniom i realizowanym zadaniom projekt oddziaływał na mieszkańców nie tylko naszych wsi, ale i innych miejscowości w regionie.

Podsumowując projekt możemy określić jego efekty: zapoznanie się z tradycją masopustu i przekazanie partnerom wiedzy o tradycjach andrzejkowych, poznanie historii naszych miejscowości, wymiana doświadczeń w zakresie różnych metod pracy z uczniami podczas zajęć pozalekcyjnych, podpatrzenie technik wykorzystania przeróżnych materiałów użytkowych do zajęć z dziećmi i uczniami, podpatrzenie u partnerów wieloletniej tradycji zajęć ceramicznych oraz rozpoczęcie w naszej szkole działalności pracowni i zajęć ceramicznych, otwartych dla wszystkich chętnych mieszkańców. Zakupiono sprzęt do szkoły: tablica multimedialna, projektor i laptop, piec do wypalania gliny, stoły i krzesła do pracowni ceramicznej, nagłośnienie, instrument klawiszowy, aparat fotograficzny. Uroczyste zakończenie projektu było wkomponowane w obchody 65-lecia polskiej szkoły w Gorzanowie i II Letni Festyn Gorzanowski w dniu 18.09.2010r. Było to spotkanie promujące nie tylko wieloletnią działalność szkoły, ale także historię i dzień dzisiejszy Gorzanowa oraz uroki naszej okolicy. W tym dniu zaprosiliśmy

wszystkich, a szczególnie absolwentów do naszej szkoły. Obchody rozpoczęto Mszą Świętą w Kościele Parafialnym w Gorzanowie, po czym udano się do szkoły na oficjalne otwarcie uroczystości i programy artystyczne dzieci i młodzieży. Potem odbył się mecz piłkarski drużyn z Gorzanowa i Velka Jesenice, a następnie zabawy rekreacyjno sportowe dla dzieci i dorosłych. W tym czasie w szkole można było zwiedzać różnorodne wystawy, w tym projektową i oglądać prezentacje dorobku szkolnego, a także przy kawie i cięście powspominać szkolne lata. Więcej informacji na naszej stronie : www.tmg.gorzanow.prv.pl

Robert Duma – prezes Towarzystwa Miłośników Gorzanowa

oraz występami, „Nocy Świętojańskiej” z konkursami i występami, festynu „Jakubek” z konkursami, koncertami i zabawą, Festiwalu im. Reimanna oraz Wigilii środowiskowej dla seniorów z jasełkami i kolędowaniem. W trakcie realizacji projektu zorganizowano profesjonalne warsztaty videofilmowania i plastyczne, oraz wolontariackie plastyczne-rękodzieła, taneczne i teatralne dla dzieci. Ponadto wydano dwujęzyczny folder krosnowicko-javornicki z materiałów miejscowych i dostarczonych przez stronę

czeską. Realizacja działań projektu była możliwa dzięki bez poprawy funkcjonowania obiektu polegającej na modernizacji ogrzewania przez zamontowanie kominka z płaszczem wodnym i kolektorów słonecznych oraz zakupu wyposażenia : stołów piknikowych, kamery, laptopa z oprogramowaniem, rzutnika multimedialnego, ekranu sprzętu nagłaśniającego. Z realizacji projektu opracowano i wydano Kronikę wydarzeń na DVD zawierającą reportaże z imprez wykonane przez młodzież, wywiady z ciekawymi

ludźmi oraz wrażenia uczestników imprez. W ramach realizacji projektu zorganizowano dwa wyjazdy do Javornicy na 100 rocznicę urodzin Korejz Błatynskiego i na imprezę społeczno-kulturalną u Ruffera.

Wspólne imprezy po obu stronach granicy, wzajemne wizyty przyczyniły się do zmniejszenia istniejących barier, nawiązywania kontaktów osobistych, poznawania tradycji i obyczajów, zacieśnienia współpracy, a tym samym rozwoju społeczno – kulturalnego obu społeczności.

Śladami Barunki i polanickiego Niedźwiedzia

działamy razem dla naszych turystów

Realizacja projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska- Rzeczpospolita Polska 2007 -2013 oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis rozpoczęła się w lipcu 2010 i trwała do końca maja 2011.

W ramach mikroprojektu w roku 2010 odbyło się spotkanie robocze z partnerem czeskim, oraz zrealizowane zostały następujące zadania: wykonano banery reklamowe, ulotki w ramach, których turyści odwiedzający Polanicę i miasta partnerskie (Czeskie Skalice i Bardo) zbierają pieczątki dzięki za, które mogą uzyskać atrakcyjne nagrody w postaci pluszowego misia, breloki nawigujące

KOLEJNE ŚCIEŻKI ROWEROWE W EUROREGIONIE

Projekt: „Rozwój infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej w strefie pogranicza Broumovsko – Mieroszowskiego II etap” nr: PL.3.22/2.2.00/09.01509 to kolejne przedsięwzięcie z zakresu infrastruktury turystycznej realizowane w partnerstwie przez Gminę Mieroszów i Miasto Mezimesti. Projekt jest kontynuacją wcześniejszych działań zmierzających do stworzenia wspólnej oferty turystycznej zlokalizowa-

nej na pograniczu polsko – czeskim. Jego realizacja wpłynie na wzrost atrakcyjności regionu i poprawę ogólnej sytuacji społeczno – ekonomicznej. Ogólna wartość projektu obejmująca inwestycje po stronie polskiej i czeskiej to 564 924,35 euro.

Przedsięwzięcie polega na budowie ścieżek rowerowych po obu stronach granicy. Obie trasy łączą się w rejonie miejscowości Nowe Siodło i Vižnov wpisując się w sieć

istniejących tras. Wytyczone do tej pory trasy rowerowe na obszarze obu gmin poprowadzone są po istniejących duktach komunikacyjnych lub drogach szutrowych i leśnych. Trasy planowane do wybudowania w ramach projektu stworzone zostaną od podstaw i będą typowymi ścieżkami rowerowymi o utwardzonej nawierzchni. Odcinki połączą dwa ważne punkty komunikacyjne i stanowić będą ważny szlak dojazdowy do atrakcji turystycznych regionu.

do polanickiego niedźwiadka czy kije do nordic wolking. Wykonane zostały również plakaty informujące o projekcie. W roku 2011 wykonano hubrydową, obrazkową mapę z zaznaczonymi atrakcjami miasta oraz wszystkimi szlakami wyznaczonymi na bazie projektu (takim szlakiem jest ciesząca się dużym powodzeniem trasa spacerowa „Niedźwiadka” oznakowana łapką misia). Mapa stanowi jednocześnie bazę dla tablic informujących o szlakach – rowerowym o nazwie „Piekielna Pętla” i wspomnianym już szlaku misiowym. W ramach tego zadania był również wydruk 2000 sztuk map Polanicy- Zdrój do rozdania turystom. Kluczowym elementem projektu było wykonanie Panoramy miejskiej w technice flash player z możliwością dodawania komentarzy oraz śledzenia statystyk odwiedzin. W prasie lokalnej ukazały się dwa artykuły informujące o przebiegu prac nad projektem o jego celach i założeniach. Do końca maja odbyły się również kolejne 2 spotkania robocze z partnerami oraz konferencja podsumowująca projekt.

.....

Investycja po stronie polskiej obejmuje 2 odcinki: Golińsk - Nowe Siodło o dł - 1710m, oraz Nowe Siodło - Vižnov o dł - 331,34m. Przewidziane jest także zagospodarowanie miejsca do wypoczynku. Po czeskiej stronie zaplanowano odcinek o dł. 1529,14 m.

Dokumentacja budowlana na potrzeby tego przedsięwzięcia została wykonana w ramach realizacji mikroprojektów: nr PL.3.22/3.302/09.01195 pn. „Ścieżka rowerowa Nowe Siodło - Vižnov - dokumentacja projektowa” nr CZ.3.22/3.3.02/09.01205 pn. „Cyklostezka Vižňov - Nowe Siodło, vyhotovení projektové dokumentace” finansowanych z POWT 2007-2013 RCz-RP Fundusz Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis. Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013.

POMNIK SOLIDARNOŚCI Polsko-Czesko-Słowackiej

W dniu 20 sierpnia 2011 na Górze Borówkowa uroczysto odsłonięto pomnik Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej. Organizatorami uroczystości byli: Komitet Organizacyjny Obchodów Spotkań Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej, Starosta Javorníka – Irena Karešová oraz Burmistrz Ládka-Zdroju – Kazimierz Szkudlarek. Patronat nad wydarzeniem objął Doradca Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Jan Lityński. W trakcie uroczystości Wacław Martynowski przedstawił historię polsko-czeskich spotkań oraz zaprezentowano wystawę „Wokół Praskiej Wiosny. Interwencja w Czechosłowacji w 1968 r.”

Przełom Bardzki - cud Sudetów!

Choć miasto od wieków słynie jako jedna z najważniejszych miejscowości pielgrzymkowych na Śląsku, obecnie największą atrakcją Barda są spływy pontonowe i kajakowe Przełomem Bardzkim, czyli niezwykle malowniczym, kilkunastokilometrowym odcinkiem rzeki Nysy Kłodzkiej, która przecina Góry Bardzkie, tworząc jedyne w swoim rodzaju przełomy. Dzięki nim każdy spływ staje się wędrowką wśród zapierających dech w piersiach widoków, sielankowych łąk, wzgórz i pionowych ścian skalnych. Takich atrakcji nie znajdzie się nigdzie indziej w całych Sudetach!

Specjalnie dla miłośników aktywnego wypoczynku na wodzie Gmina Bardo realizuje projekt pn. „Zagospodarowanie i promocja szlaku wodnego Nysy Kłodzkiej - atrakcji o znaczeniu transgranicznym w Gminie Bardo”. Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013 oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis. Jego głównym zadaniem była budowa czterech przystani na Nysie Kłodzkiej, które ułatwiają wodowanie kajaków i pontonów, umożliwiając

POZNAJEMY WZAJEMNIE SWOJĄ KULTURĘ

Ponad 23 tysiące euro otrzymał Wałbrzyski Ośrodek Kultury, Adalbertinum z Hradec Kralove pozyskało kolejne przeszło 15 tysięcy euro. Unijne środki zostały przeznaczone na wspólną organizację imprez. Przekraczamy granicę i poznajemy wzajemnie swoją kulturę.

Złot Harleyowców, polsko – czeskie prezentacje taneczne, koncerty promenadowe, lato w gospodarstwie wiejskim, czeskie prezentacje muzyczne podczas Dni Wałbrzycha, jarmarki: rzemieślników i świąteczny to propozycje wspólnie przygotowane przez obie instytucje kultury. Ostatnią z nich był widowiskowy koncert z udziałem polskich i

czeskich zespołów muzycznych. Na profesjonalnej scenie zaprezentowały się: Orkiestra Dęta z Hradec Kralove, Hamak, Art. Jazz Band i Pajaki. Bisom nie było końca. Publiczność śpiewała z wykonawcami, do tańca porwała piosenka „Malowany dzbanek”.

- Projekt otworzył nowy rozdział. Zakłada organizację licznych spotkań po obu stronach granicy, przybliżających kulturę, życie, tradycje obu państw. To dla nas ogromne wyzwanie – mówi Jarosław Buzarewicz, dyrektor Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury.

wodniakom wyjście na brzeg „suchą stopą”, a co najważniejsze poprawiają bezpieczeństwo na szlaku.

Mimo, że Nysa Kłodzka jest rzeką górską, spływy pontonowe i kajakowe Przełomem Bardzkim stanowią atrakcję, z której skorzystać może każdy, nawet bez wcześniejszego doświadczenia wodniackiego. Przyda się na pewno, wydany ostatnio przez Gminę Bardo w ramach tego samego projektu, przewodnik kajakowy po Nysie Kłodzkiej, zawierający szczegółowe mapy z opisem, cenne uwagi techniczne oraz informacje o największych atrakcjach turystycznych, znajdujących się przy szlaku.

W ramach projektu odbyło się kilka, bardzo ważnych ze względu na wymianę doświadczeń, wizyt studyjnych i spotkań z partnerem czeskim - Česká Skalice. Ponadto wydany został cały komplet praktycznych gadżetów „wodniackich” (m.in. koszulki, etui na komórke, smycze, daszki) i materiałów promo-

cyjnych (polsko-czeski przewodnik i ulotka dotycząca szlaku kajakowego, baner, roll-up), a z okazji uroczystego otwarcia przystani wodnych na Nysie Kłodzkiej 18 czerwca br. w ramach Dni Barda 2011 odbył się polsko-czeski spływ kajakowy Przełomem Bardzkim, na odcinku Młynów-Bardo.

Przełom Bardzki i Szlak wodny Nysy Kłodzkiej, dzięki funduszom europejskim i coraz lepszemu zagospodarowaniu, cieszy się dużym zainteresowaniem

nie tylko indywidualnych turystów, ale także klubów kajakowych, instytucji i firm związanych z branżą wodniacką. Na terenie Bardo działa już Przystań Wodna, oferująca w sezonie od kwietnia do października codzienne spływy pontonowe i kajakowe Przełomem Bardzkim dla każdego. Ponadto odbywają się tu cykliczne imprezy wodniackie organizowane m.in. przez KTK Ptasi Uskok z Wrocławia, KTP Szarotka z Kłodzka, Hydroplanet i Wiadrus. Szczegóły na www.bardo.pl. Zapraszamy!

Wałbrzych i Hradec Kralove są miastami partnerskimi od 20 lat. Co prawda WOK w ubiegłym roku organizował koncert w Hradec Kralove, gościł delegację z Czech na Pikniku Górniczym w Wałbrzychu, jednak tak naprawdę nigdy nie doszło do bezpośredniej współpracy pomiędzy istniejącymi w obu miastach instytucjami kultury- Wałbrzyskim Ośrodkiem Kultury oraz Hradecką kulturň a vzdělávací společnost. Dlatego obie instytucje podjęły decyzję o rozpoczęciu wzajemnej, bezpośredniej współpracy w sferze kultury, której działania są skierowane do mieszkańców obu miast oraz społeczności lokalnej z obszaru pogranicza polsko-czeskiego.

Mikroprojekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Gla-

censis w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007-2013 „PRZEKRACZAMY GRANICE”.

Stosunki Polsko – Czeskie na przestrzeni dziejów cz.3

Ryszard Gładkiewicz

Absolwent Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego. Początkowo związany był z macierzystym instytutem, gdzie uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii średniowiecza. W latach 90. XX w. brał udział w tworzeniu Centrum Badań Śląskoznawczych i Bohemistycznych na Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie został dyrektorem. Ponadto jest zatrudniony w Ośrodku Współpracy Polsko-Czesko-Słowackiej działającym przy Wydziale Nauk Społecznych jako kierownik. Aktywnie działa we wrocławskim Polsko-Czeskim Towarzystwie Naukowym, którego jest Wiceprzewodniczącym. Zajmuje się historią Śląska i Czech w okresie średniowiecza. Jest autorem kilkunastu artykułów i redaktorem wielu książek, w tym monografii Kłodzka.

W trakcie zaborów obydwu narodom przyszło żyć w ramach najpierw monarchii austriackiej a później Austro-Węgierskiej. W 1918 roku podjęły one próbę odzyskania niepodległości. W trakcie kształtowania się granic między obydwooma narodami doszło do sporów o Śląsk Cieszyński, Spisz i Orawę. Zaraz po proklamowaniu niepodległości Polski i Czechosłowacji powołane dwa lokalne organy Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego i český Narodní Výbor pro Slezsko 5 listopada podpisały w Ostrawie układ o podziale tego terenu. Dokonano go najprostszym, bezkolizyjnym sposobem: gdzie przeważała ludność polska to ziemię szły do Polski, gdzie czeska do Czechosłowacji. Rząd Czechosłowacji zdecydował jednak o rewizji układu, głównie ze względu na węzeł kolejowy w Bohuminie. Edward Benes wynegocjował w Paryżu poparcie Francji dla czeskich planów, posilając się przy tym rzekomo historycznymi prawami do Śląska Cieszyńskiego. 23 I 1919 roku wykorzystując brak zaangażowania Polski, która w tym czasie prowadziła walki na wschodzie, wojska czeskie zajęły teren Śląska Cieszyńskiego. Planowano plebiscyt ale Polska w zamian za aliancką obietnicę pomocy w wojnie z Rosją bolszewicką ostatecznie zgodziła się na rozpatrzenie sprawy przez Radę Ambasadorów na konferencji w Spa, która odbywała się od 5-16 lipca 1920 roku. Konferencja zdecydowała, że Czechosłowacja dostanie tereny na zachód od rzeki Olzy, Spisz i Orawę. Jakby tego było mało Czesi blokowali transport kolejną amunicji, broni i materiałów wojskowych, popierając oficjalnie Armię Czerwoną. Od czasu sporu o Zaolzie do roku 1938 stosunki polsko-czeskie były wyjątkowo złe. Na granicy dochodziło do licznych incydentów i prowokacji. Ludność Śląska Cieszyńskiego przez długie lata nie zapomniała upokorzenia z 1919 roku. W roku 1938 wykorzystując postanowienia konferencji w Monachium, wkraczają na Zaolzie wojska polskie, entuzjastycznie witane przez polską mniejszość. Niedługo później w Czechach i Słowacji zapanowały ideologie faszystowskie a Polska znalazła się pod okupacją niemiecką i sowiecką.

Likwidacja Czecho-Słowacji (taka nazwa była stosowana po wprowadzeniu autonomii Słowacji i Rusi zakarpackiej w październiku 1938 roku) w marcu 1939 roku i druga wojna światowa diametralnie zmieniły sytuację. Polska stała się pierwszym miejscem, gdzie formowano czechosłowackie oddziały wojskowe, które jednak (z wyjątkiem kilku żołnierzy) nie zdążyły wziąć aktywnego udziału w kampanii wrześniowej. Na czas walki ze wspólnym wrogiem spory odłożono na bok. Reprezentacje emigracyjne obu państw zaczęły dążyć do rozwiązania kwestii spornych i w relacjach pomiędzy emigracyjnymi reprezentacjami pojawiły się nawet plany utworzenia konfederacji. Nawiązano stosunkowo intensywną współpracę wojskową; wzajemnemu poznawaniu się służyły staże oficerów obu armii. Czechosłowacki baon został podporządkowany polskiej Brygadzie Strzelców Karpackich w Tobruku otoczonym przez wojska Osi.

Stanowiska w kwestii zaolziańskiej pozostawały jednak nadal sprzeczne. Czasy też nie sprzyjały bardziej ścisłej współpracy, bowiem sytuacja międzynarodowa była skomplikowana. Różnice pomiędzy czechosłowackim a polskim rządem na obczyźnie (sprawa Zaolzia, odmienny stosunek do Związku Sowieckiego) ujawniały się coraz częściej wraz ze zbliżającym się zwycięstwem koalicji antyhitlerowskiej. Odkrycie mogił karyńskich oraz nieuregulowane stosunki polsko-radzieckie (spowodowane zwłaszcza sowiecką aneksją wschodniej

części Polski, po 17 września 1939 roku) doprowadziły do izolacji rządu polskiego w Londynie. Dla czechosłowackiej władzy emigracyjnej stało się jasne, że „londyńscy Polacy” nie będą po wojnie ich partnerem. Sowiecki dyktator Józef Stalin wykorzystał fakt, że rząd gen. Władysława Sikorskiego zwrócił się do Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża z prośbą o zbadanie przyczyn śmierci polskich oficerów. Stalin oskarżył rząd Sikorskiego o nastroje proniemieckie i zerwał z nim kontakty dyplomatyczne. Jednocześnie w roku 1943 Stalin podjął kolejne kroki mające zapewnić mu panowanie nad Polską – w Związku Sowieckim rozpoczęto formowanie prosowieckiej armii polskiej, utworzony został Związek Patriotów Polskich, który był do pewnego stopnia matecznikiem kadr powstającego w lipcu 1944 roku Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, uznawanego przez Sowietów przedstawiciela polskiej administracji i zarodek późniejszego Rządu Tymczasowego, utworzonego 31 grudnia 1944 roku w Lublinie. W celu ukonstytuowania prosowieckiego rządu polskiego, Stalin zabiegał o jego uznanie na arenie międzynarodowej. Do tego celu wykorzystał nawet czechosłowacki rząd emigracyjny oraz jego pewny prestiż w zachodnich kręgach naciskając, aby on uznał lubelski komitet i przyczynił się do przełamania jego izolacji. Sowietci nie wahali się przy tym zagrać nawet cieszynską kartą i sugerowali, iż mogłoby się zdarzyć, że Zaolzie nie wróci do Czechosłowacji. Obawy, że sytuacja na Zaolziu mogłaby rozwinąć się w ten sam sposób jak na Rusi Zakarpackiej, gdzie władze sowieckie zainicjowały i wspierały dążenia do oderwania od ČSR (co na Zaolziu nie wymagałoby dużych nakładów i sił), stały się jedną z przyczyn, dla których czechosłowacki rząd na obczyźnie 30 stycznia 1945 uznał polski Rząd Tymczasowy. Z drugiej strony należy zauważyć, że rozwój sytuacji międzynarodowej i tak doprowadziłby do tego, że wcześniej lub później rząd czechosłowacki musi-

alby nawiązać z Warszawą stosunki dyplomatyczne.

Czechosłowaccy politycy pokładali nadzieję w „moskiewskich Polakach”. Sądzieli, że uznają oni czechosłowackie granice sprzed układu monachijskiego (a więc włącznie z Zaolziem, czego nie chciał uznać polski rząd na obczyźnie) i nie będą uważać kwestii zaolziańskiej za sporną. Optymizm podsycala deklaracja Związku Patriotów Polskich z 16 czerwca 1943 roku, w której wspomniano także o kwestii zaolziańskiej. Sekretarz prezydenta Edvarda Beneša, Eduard Táborský, skomentował ją następująco: „To, czego nie udało się zrobić londyńskim Polakom przez cztery lata, zrobili Polacy moskiewscy, jak tylko się ukonstytuowali.” Odpowiedni fragment można jednak rozumieć dwojako: krytykowano udział Polski w rozbiu Czechosłowacji i deklarowano, że „nasza granica z Czechosłowacją na Zaolziu musi być ustalona wspólnie z odrodzonym czechosłowackim rządem na drodze pokojowej, która nie będzie przeszkadzać w trwałej przyjaźni między naszymi narodami.” Takie sformułowanie pozwalało wnioskować, że granica na Zaolziu musi respektować stan sprzed Układu Monachijskiego – i tak sobie ten tekst wytłumaczyli politycy czechosłowaccy. Z drugiej strony można go było rozumieć następująco: Związek Patriotów Polskich dopuszczał dyskusję o przebiegu granicy na Zaolziu, co jednak odrzucał rząd czechosłowacki, który nie zgadzał się na podjęcie jakichkolwiek rozmów na temat zmian przedmonachijskich granic. To że Táborský się mylił, pokazał wkrótce program polityczny polskich komunistów ogłoszony w październiku 1943 roku. Zapisano w nim między innymi, że polityka zagraniczna musi zapewnić Polsce trwałą egzystencję jako państwa narodowego, które w swych granicach obejmie wszystkich Polaków. W przypadku Czechosłowacji zakładał rozwiązanie sporów granicznych na drodze samookreślenia.

Ryszard Gładkiewicz

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej
Republika Czeska- Rzeczpospolita Polska 2007 -2013 oraz budżetu państwa
za pośrednictwem Euroregionu Glacensis
„Przekraczamy granice“